

KORT RESUMÉ AV FÖREDRAG HÅLLET DEN 27 NOVEMBER

Murens fall 1989 och Sveriges inträde i EU 1995 gjorde det enkelt för både personer och kapital att förflyttas mellan medlemsländerna i EU. Detta gjorde att brottsligheten blev alltmer gränsöverskridande. Idag är den ofta mycket skickligt organiserad på ett sätt som gör den svårupptäckt.

För att stävja denna växande brottslighet etablerades Eurojust 2002 enligt beslut av EU. Eurojusts uppgift är att samordna och effektivisera utredningar om grova gränsöverskridande brott, ofta organiserade sådana, som pågår i två eller fler medlemsstater. Eurojust har sitt säte i **Haag** i Holland.

Eurojust består bl.a. av ett kollegium som i sin tur består av en åklagare/domare eller i något fall polis från vart och ett av de **27 medlemsländerna**. Varje land beslutar enligt sitt regelsystem vem som ska utnämnas till nationell medlem vid Eurojust. I Sverige är det regeringen som beslutar på förslag från Riksåklagaren. Utöver de 27 nationella medlemmarna har vi en s.k. **liaison magistrate** (sambandsåklagare) från **Norge** och en från **USA**. De har båda sina kontorsrum i vårt hus och deltar normalt vid alla kollegiemöten men har inte rösträtt.

Kollegiet leds av en **president**, f.n. en portugis och två vice presidenter, en estländare och en belgiska. Kollegiet har sammanträde varje tisdag och torsdag. På dessa sammanträden kan de nationella medlemmarna anmäla ärenden som initierats av åklagare i deras hemländer. Exempelvis kan en svensk åklagare som har problem att få viss bevisning från något annat land kontakta sin svenska nationella medlem vid Eurojust och begära hjälp. Den svenske nationella medlemmen kontaktar då berörda utländska kollegor, som i sin tur kontaktar aktuella åklagare i sina hemländer och ber dem utföra begärda åtgärder. Med Eurojusts insatser brukar det alltid bli fart på ärendena.

Kollegiet kan fatta beslut att tillfråga ett land varför en utredning inte initierats i visst fall. Landet ifråga måste då lämna en förklaring varför utredning underlåtit. Denna möjlighet för Eurojust har ännu inte behövt tillgripas. Anledning till att Eurojust har denna befogenhet är att inget medlemsland ska tillämpa korrupta metoder för att rädda eventuella personer från utredning av brott.

Trots att de nationella medlemmarna är 27 till antalet och representerar 29 olika rättssystem (Storbritannien har tre rättssystem, England, Wales och Skottland) så har vi hittills alltid lyckats att komma överens. I de fall våra olika lagstiftningar har krockat så har vi på ett eller annat sätt hittat ad hoc lösningar utan att behöva göra avkall på gällande lagstiftning. I vissa fall har sådana problem föranlett en nationell medlem att meddela sitt nationella Justitiedepartement om förhållandet. Detta har i några fall lett till lagändringar.

Eurojust har samarbetsavtal med flera länder utanför EU och har s.k. kontaktpersoner i en mängd länder utanför EU. Detta innebär att ärenden som har anknytning till länder utanför EU också kan handläggas vid Eurojust. Det finns många exempel på att dessa kontaktpunkter varit till ovärderlig nytta vid brottsutredningar.

Verksamheten vid Eurojust har varit mycket lyckosam. Antalet ärenden var under 2002 drygt hundra. Under 2009 har de redan i november överskridit 1.000. Denna enorma ökning har bl.a. krävt en utökning av antalet anställda vid Eurojust. Den administrativa avdelningen, personalavdelningen, eventsavdelningen etc. är idag väsentligt större än de var när verksamheten påbörjades 2002.

Den snabba utvecklingen har föranlett EU att förhandla fram ett nytt Eurojustbeslut. Detta innefattar bl.a. att varje nationell medlem ska ha en vice nationell medlem vid sin sida. Beslutet innebär också att varje nationell medlem ska ha "makt" att fatta beslut i

ärenden avseende hans land. Denna befogenhet har redan den svenska nationella medlemmen. Jag kan alltså fatta beslut om anhållande, beslag, husrannsakan eller vad det nu kan vara var som helst i Sverige trots att jag befinner mig i Haag. Det nya Euro-justbeslutet ska träda i kraft den 1 januari 2010.

De ärenden som hanteras i Eurojust är främst olika slags **egendomsbrott, bedrägerier, narkotikasmuggling, människosmuggling, trafficking av flickor för sexuella ändamål, barnporn-grafibrott och terroristbrott**. Vid handläggningen av många av dessa ärenden kommer man i kontakt med den mest beklämmande, vidriga och sorgliga, men många gånger också komiska, verkligheten.

De mest omskrivna svenska ärendena som för närvarande är pågående är det s.k. **heli-kopterrånet** och det s.k. **Arctic Sea** ärendet.

Arbetet vid Eurojust är oerhört spännande och engagerande.

Text: Anette von Sydow